

**BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA
DIREKCIJA ZA EKONOMSKO PLANIRANJE**

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
САВЈЕТ МИНИСТАРА
ДИРЕКЦИЈА ЗА ЕКОНОМСКО ПЛАНИРАЊЕ**

**BOSNIA AND HERZEGOVINA
COUNCIL OF MINISTERS
DIRECTORATE FOR ECONOMIC PLANNING**

**INFORMACIJA
o kretanju makroekonomskih pokazatelja
za januar/siječanj - juni/lipanj 2015. godine**

Sarajevo, avgust/kolovoz 2015. godine

Sadržaj:

Uvod.....	3
1. Realni sektor.....	4
1.1. <i>Industrijska proizvodnja</i>	4
1.2. <i>Tržište rada BiH</i>	4
2. Javne finansije.....	5
2.1. <i>Indirektni porezi u BiH</i>	5
2.2. <i>Prihodi od direktnih poreza, doprinosa i neporeskih prihoda u BiH</i>	6
3. Cijene, monetarni i finansijski sektor.....	7
3.1. <i>Cijene – Indeks potražaćkih cijena (CPI)</i>	7
3.2. <i>Monetarni agregati</i>	8
3.3. <i>Prosječna obvezna pričuva</i>	8
3.4. <i>Devizne pričuve Centralne banke BiH</i>	9
3.5. <i>Depoziti</i>	10
3.6. <i>Kredit</i>	11
3.7. <i>Berze</i>	11
4. Vanjski sektor.....	13
5. Strane direktne investicije u BiH.....	15

Uvod

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 79. sjednici održanoj 05.03.2009. godine razmotrilo i usvojilo Prijedlog mjera iz nadležnosti Vijeća ministara BiH za ublažavanje uticaja globalne ekonomske krize na privredu BiH. Direkcija za ekonomsko planiranje je zadužena da u vezi sa navedenim prati kretanje makroekonomskih pokazatelja i da izvještaj o kretanju mjesečno dostavlja Vijeću ministara.

Direkcija je zadužena da „Informaciju“ dostavlja mjesečno Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine u svrhu praćenja uticaja svjetske ekonomske krize na ekonomiju BiH.

„Informacija“ obuhvata kretanje glavnih makroekonomskih pokazatelja u BiH za navedeni period. Detaljna pojašnjenja svih oblasti koje su obuhvaćene u ovom dokumentu se mogu naći u Ekonomskim trendovima BiH koje publikuje Direkcija, kvartalno - četiri puta godišnje, te redovno dostavlja Vijeću ministara i Parlamentu BiH.

* * *

Dostupni indikatori ukazuju na intenziviranje godišnjeg rasta ekonomske aktivnosti u drugom u odnosu na rast iz prvog tromjesečja. Na to prije svega ukazuju ubrzanje rasta izvoza i uvoza, industrijske proizvodnje, PDV prihoda i sl. Tako je nominalni rast robnog izvoza u drugom tromjesečju od 6,1% (g/g) više nego udvostručen u odnosu na stopu iz prvog kvartala.

U isto vrijeme robni uvoz nakon nominalnog pada u prvom tromjesečju od 1,9% bilježi skoro identičnu stopu godišnjeg povećanja u drugom kvartalu. Nakon blagog godišnjeg smanjenja u prvom tromjesečju (0,7%), industrijska proizvodnja se popravila u drugom tromjesečju tako da je na polugodištu ostvareno povećanje fizičkog obima od 1,9%. Slično je bilo i sa prihodima od PDV-a koji su prema poreskim prijavama zabilježili polugodišnji rast od 2,5% nakon ubrzanja godišnjeg rasta sa 1,9% u prvom, na 2,9% u drugom tromjesečju.

U svakom slučaju čini se da je ekonomski rast BiH u prvom polugodištu prije svega nošen domaćom tražnjom uz određeni doprinos vanjskotrgovinskog bilansa. Na povećanje domaće tražnje pored rasta PDV prihoda ukazuju i polugodišnji realni rast trgovine na malo (isključujući trgovinu motornim gorivima i mazivima) od 9%, nominalni rast redovnog uvoza netrajnih od 1,2% praćen stagnacijom trajnih dobara široke potrošnje (rast 0,5%), te nominalni rast redovnog uvoza kapitalnih dobara od 2,1% u prvom polugodištu. Ovo je bilo praćeno godišnjim smanjenjem vanjskotrgovinskog deficita od 5,2% kao posljedica rasta robnog izvoza od 4,4% i stagnacije uvoza (rast 0,1%).

1. Realni sektor

1.1. Industrijska proizvodnja u BiH

Prema raspoloživim podacima BHAS-a za prvih 6 mjeseci 2015. godine Bosna i Hercegovina je ostvarila povećanje fizičkog obima industrijske proizvodnje od 1,9% u odnosu na isti period prethodne godine.¹ Ako se industrijska proizvodnja u BiH posmatra po kvartalima, evidentno je da su pozitivna dešavanja tokom drugog kvartala omogućila ovaj rast koji je bio praćen i povećanjem broja zaposlenih. Najznačajniji doprinos rastu industrijske proizvodnje ostvaren je u okviru prerađivačke industrije koja je ostvarila polugodišnji rast proizvodnje od 3,3%. Ovaj rast ostvaren je zahvaljujući solidnom rastu izvozne tražnje u glavnim trgovinskim partnerima što potvrđuje povećanje proizvodnje u prerađivačkoj industriji zemalja EU od 1,6%², te polugodišnji rast bh. izvoza od 4,4%. Posmatrano po granama najznačajniji doprinos rastu proizvodnje ostvaren je u okviru industrija koje imaju visok stepen izvoze orijentacije.

Tako su u periodu januar-juni 2015. godine u poređenju sa prethodnom godinom stope rasta u nekim od vodećih grana respektivno iznosile; proizvodnja namještaja 18,4%, mašina i opreme 15,8%, bazni metali i hemijski proizvodi od oko 8%, dok su najznačajnija smanjenja ostvarena u okviru drvne industrije i proizvodnje građevinskog materijala od oko 6,5%. Pored prerađivačke industrije, sektor rudarstva ostvario je polugodišnji rast proizvodnje od 2,5% i na taj način doprinio povećanju industrijske proizvodnje u BiH.

U okviru sektora rudarstva vrijedi istaći da su rudnici metala i ostalih ruda zahvaljujući oporavku industrije baznih metala u BiH ostvarili polugodišnji rast proizvodnje od preko 10%. S druge strane, stagnacija u okviru sektora za proizvodnju električne energije odrazila se na proizvodnju u rudnicima uglja gdje je zabilježen pad od 0,5%. Sektor za proizvodnju električne energije koji čini oko 21% ukupne industrijske proizvodnje u BiH u periodu januar-juni 2015. godine zabilježio je stagnaciju sa registriranim rastom u proizvodnje od 0,5%, pri čemu je proizvodnja u hidroelektranama povećana za oko 15%, dok je proizvodnja u okviru termoelektrana u odnosu na isti period prethodne godine smanjena za oko 10% usljed remontnih aktivnosti na postrojenjima.

Tabela 1: Industrijska proizvodnja u BiH

Indeksi g/g	Strukt	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015							
										Jan	Feb	Mar	K1	Apr	Maj	Jun	P1
BiH	100%	7,1	11,0	-6,6	4,2	2,3	-3,6	5,2	0,1	-1,3	-1,1	0,4	-0,7	2,2	7,9	3,5	1,9
FBiH	69%	8,6	7,9	-11,6	4,2	2,5	-4,4	7,3	0,0	-1,7	-4,2	-1,5	-2,4	1,5	6,9	1,6	0,4
RS	31%	2,5	17,0	11,0	5,2	5,1	-3,8	4,1	0,7	0,4	7,0	3,7	3,7	2,3	8,2	4,9	4,4

Izvor: BHAS, FZZS, RZZS

¹ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje "Indeks obima industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini za juni 2015. godine", 25.07.2015.

² Eurostat, June 2015.

1.2. Tržište rada u BiH

Broj zaposlenih lica u BiH se nastavio uvećavati u maju 2015. godine uz istovremeno smanjenje broja nezaposlenih lica. U posmatranom mjesecu broj zaposlenih je iznosio 712,4 hiljada i veći je za 1,5% g/g, a administrativna stopa nezaposlenosti je iznosila 43%.³ Iako je broj zaposlenih uvećan u gotovo svim područjima djelatnosti, najveći doprinos rastu je bio u područjima prerađivačke industrije, trgovine na veliko i malo, popravka motornih vozila i motocikala, javne uprave i odbrane, obaveznog socijalnog osiguranja, obrazovanja, zdravstvene zaštite i socijalne pomoći.

Prosječna neto plata u BiH je u maju 2015. godine iznosila 830 KM i smanjena je u odnosu na prethodni mjesec (tabela ispod). Međutim, u odnosu na isti mjesec 2014. godine neto plata je ostala nepromjenjena. Prosječna penzija u BiH u junu 2015. godine je veća za 1,4% u odnosu na isti mjesec 2014. godine i iznosila je 358 KM.⁴

Minimalne penzije u BiH u junu su iznosile 326,2 KM u FBiH i 174,4 KM u RS i nisu se mijenjale u odnosu na prethodni mjesec.

Tabela 2: Osnovni indikatori tržišta rada u BiH⁵

Period	Broj zaposlenih lica u BiH	Broj nezaposlenih lica u BiH	Prosječna neto plata u BiH (KM)	Prosječna penzija u BiH (KM)
I 2015.	706.971	551.167	828	358
II 2015.	706.411	550.095	820	362
III 2015.	707.560	546.779	832	361
IV 2015.	709.995	542.253	833	360
V 2015.	712.353	537.341	830	359
VI 2015.	-	539.512	-	358
Stope rasta g/g				
I 2015.	2,1%	-1,1%	-1,2%	1,6%
II 2015.	1,9%	-1,2%	-0,3%	2,6%
III 2015.	1,7%	-1,0%	0,8%	2,5%
IV 2015.	1,3%	-0,8%	0,2%	1,5%
V 2015.	1,5%	-1,3%	0,0%	1,3%
VI 2015.	-	-1,1%	-	1,4%

Izvor: BHAS, entitetski zavodi za zapošljavanje, Zavod za zapošljavanje BD, penzioni fondovi u BiH

2. Javne finansije

2.1. Indirektni porezi u BiH

Tokom šestog mjeseca tekuće godine bruto prihodi od indirektnih poreza nastavljaju svoj rast (8,3%), čime je ostvaren rast prihoda i za period I-VI mjeseci (4,1%). Tokom posmatranog mjeseca nastavlja se smanjenje ukupnog iznosa povrata po osnovu indirektnih poreza, što se odrazilo na to da i ukupan iznos povrata za prvih šest mjeseci 2015. godine bude smanjen. Rast bruto prihoda sa jedne strane, i smanjenje povrata po osnovu indirektnih poreza sa druge strane doveli su do nastavka rasta, iz ranijih mjeseci, neto prihoda. I u posmatranom mjesecu i u periodu, glavne kategorije indirektnih poreza bilježe povećanje (PDV-a 11,8% kao rezultat rasta uvoza, carine 2,7%, akcize 16,2% putarine

³ Administrativna stopa nezaposlenosti je izračunata kao odnos broja nezaposlenih lica i ukupne radne snage. Podatak se odnosi na april jer broj zaposlenih za mart nije objavljen u periodu izrade Informacije.

⁴ Prosječna penzija u BiH je izračunata na osnovu entitetskih nivoa penzija ponderisanih odnosom ukupnog broja penzionera u svakom od bh. entiteta.

⁵ Podatak o broju zaposlenih i neto platama za juni 2015. godine nije objavljen u periodu pripreme Informacije.

11,0%). Rast prihoda od akciza je rezultat povećanja akciza na duvanske proizvode sa 01.06.2015. godine.⁶ Prema poreskim prijava za juni mjesec, prihodi od PDV-a bilježe neznatno povećanje (0,4%), dok za šest mjeseci 2015. godine bilježe povećanje od 2,5%.

Raspoloživi prihodi u junu mjesecu viši su za 8,3% u odnosu na isti mjesec prethodne godine. Nakon izdvajanja sredstava za putarine (izgradnja autoputeva) i minimalne rezerve, iznos koji ostaje za raspodjelu korisnicima je veći za 10,9% u odnosu na isti mjesec prethodne godine. U strukturi raspoređenih sredstva sa JR UIO prema korisnicima, nakon rasta u maju mjesecu, tokom juna, ponovo se smanjuju izdvojena sredstva za servisiranje vanjskog duga (-53,3%). Ovo je rezultat finansiranja vanjskog duga od strane direktnih nosilaca duga. Manjim izdvajanjem sredstava sa JR UIO za vanjski dug značajno su povećana sredstva namijenjena finansiranju budžeta. Tokom juna mjeseca ovaj iznos se značajno povećao, čak za 43,3%, što ujedno predstavlja rekordno povećanje koje do sada nije zabilježeno.

Tabela 3: Naplata i raspodjela prihoda od indirektnih poreza (rast g/g u % ako nije drugačije naznačeno)

	2014 struktura	2012	2013	2014	2014 I-VI	2015 I-VI	2015 maj jun	
Bruto prihodi - prikupljeno	100,0	-0,1	0,2	6,1	2,6	4,1	6,2	8,3
Povrati	18,5	0,2	12,8	17,6	11,7	-1,6	-7,8	-3,9
Neto prihodi - prikupljeno	81,5	-0,1	-2,1	3,8	0,7	5,4	10,1	11,1
PDV	51,5	0,5	-1,9	3,4	2,0	3,0	7,7	11,8
Carine	3,7	-18,5	-5,6	11,5	9,9	8,8	4,2	2,7
Akcize	21,2	2,8	-2,5	3,2	-5,3	10,0	13,1	16,2
Putarine	4,7	-1,3	-0,1	3,2	5,1	7,8	25,0	11,0
Ostali prihodi	0,3	-1,7	1,9	7,6	7,8	1,4	-4,8	-16,9
Neusklađeni prihodi	0,1	-75,0	103,9	612,8	69,0	-1,9	0,0	0,0
Raspoloživo za raspodjelu	100,0	0,0	0,1	6,0	2,4	4,4	6,8	8,3
Minimalne rezerve	18,8	0,2	12,6	17,4	11,6	-1,8	-2,5	-2,4
Budžeti	81,2	-0,1	-2,1	3,6	0,4	5,9	9,1	10,9
Servisiranje vanjskog duga	10,6	37,2	47,5	2,9	26,1	-21,6	14,1	-53,3
FBiH	6,8	37,8	51,0	3,3	28,6	-21,4	22,6	-56,1
RS	3,7	36,1	41,1	1,9	21,1	-22,1	-6,7	-48,0
BD	0,0	19,7	474,5	83,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Raspodjeljeno nakon servisiranja vanjskog duga	70,6	-2,8	-7,2	3,8	-3,4	11,3	8,3	43,3
Institucije BiH	12,1	8,9	0,0	0,0	0,0	0,8	0,0	4,8
FBiH	37,2	-6,0	-7,7	4,8	-5,4	16,1	10,2	62,6
RS	18,9	-2,8	-11,0	4,3	-2,3	10,1	9,7	47,7
BD	2,4	-1,5	-2,9	3,9	-0,5	6,9	11,2	12,1

Izvor: Uprava za indirektno oporezivanje

2.2. Prihodi od direktnih poreza, doprinosa i neporeskih prihoda u BiH

Na nivou BiH, a u nadležnosti entitetskih poreskih uprava, za prvih pola godine ukupno je prikupljeno 2,9 milijardi KM prihoda po osnovu direktnih poreza i doprinosa, što je za 2,6% više nego u istom periodu prethodne godine. U strukturi ukupnih prihoda, prihodi od doprinosa zauzimaju oko 70%, i njihov rast od 1,3% uticao je na rast ukupno prikupljenih prihoda. Druge dvije značajne kategorije u posmatranom periodu takođe bilježe povećanje (direktni porezi 6,7%, ostali prihodi 3,6%). Kao i u

⁶ 01.06.2015. godine korigovana je cijena duvanskih proizvoda Fabrike duvana Sarajevo naviše, a u skladu sa Zakonom o akcizama koji je na snazi od jula 2009. godine.

prethodnom mjesecu, rast ukupno prikupljenih prihoda je rezultat rasta prihoda u FBiH. Ukupno prikupljeni prihodi u PU RS u istom periodu bilježe smanjenje. Prihodi koje je prikupila PU FBiH su za 4,6% veći u odnosu na isti period prethodne godine i to zahvaljujući rastu svih kategorija prihoda. U PU RS, jedino prihodi od kazni, taksi i naknada bilježe smanjenje. Najznačajnija kategorija poreza - porez na dohodak još uvijek bilježi smanjenje, a na strani doprinosa smanjenje bilježe doprinosi za zdravstveno osiguranje.

Kako su se kretale pojedine kategorije prihoda u entiteskim poreskim uparavama može se vidjeti iz tabele ispod.

Tabela 4: Prihodi od direktnih poreza, doprinosa, taksi, naknada i sl.

Naziv prihoda	FBiH I-VI 2015			RS I-VI 2015			BiH I-VI 2015		
	miliona KM		rast u %	miliona KM		rast u %	miliona KM		rast u %
	2014	2015		2014	2015		2014	2015	
Direktni porezi	276,7	297,6	7,5	209,2	220,7	5,5	485,9	518,4	6,7
Porez na dohodak	140,8	148,3	5,3	113,1	111,4	-1,5	253,9	259,7	2,3
Porez na dobit	91,1	99,6	9,4	80,5	89,3	11,0	171,6	188,9	10,1
Porezi građana	44,3	49,1	11,0	9,7	11,8	21,6	54,0	60,9	12,9
Ostali porezi	0,6	0,6	5,7	5,9	8,1	38,9	6,5	8,8	35,8
Ostale takse, kazne i naknade	231,1	269,3	16,5	185,5	162,4	-12,4	416,6	431,7	3,6
Doprinosi	1.329,4	1.354,9	1,9	643,6	643,9	0,0	1.973,0	1.998,8	1,3
PIO	730,0	749,5	2,7	355,8	361,9	1,7	1.085,8	1.111,4	2,4
Zdravstvo	538,9	544,2	1,0	242,3	234,7	-3,1	781,2	778,9	-0,3
Nezaposleni	60,6	61,2	0,9	17,6	18,4	4,3	78,2	79,5	1,7
Dječija zaštita	0,0	0,0	-	26,0	27,1	3,9	26,0	27,1	3,9
Zapošljavanje invalida	0,0	0,0	-	1,9	1,9	2,1	1,9	1,9	2,1
UKUPNO	1.837,2	1.921,8	4,6	1.038,3	1.027,1	-1,1	2.875,5	2.948,9	2,6

Izvor: Poreska uprava RS i Poreska uprava FBiH

3. Cijene, monetarni i finansijski sektor

3.1. Cijene – Indeks potrošačkih cijena (CPI)

U BiH u junu 2015. godine je nastavljeno smanjenje opšteg nivoa cijena od 0,5% g/g, a deflacija za period I-VI 2015. godine je iznosila 0,6%. Kao i prethodnih mjeseci 2015. godine najznačajnije smanjenje cijena je u odjeljcima prevoza (zbog nižih cijena nafte i naftnih derivata), hrane i bezalkoholnih pića, te odjeće i obuće. Najbrži rast cijena je i dalje registrovan u odjeljku alkohola i duvana.⁷

Tabela 5: Indeksi potrošačkih cijena pojedinih odjeljaka – poređenje isti period prethodne godine

Odjeljci	I 2015	II 2015	III 2015	IV 2015	V 2015	VI 2015	I-VI 2015 I-VI 2014
Hrana i bezalkoholna pića	99,4	100,4	100,7	100,2	99,9	99,1	100,0
Stanovanje, vodosnab., el. energ., plin i dr. energenti	101,2	101,2	101,5	101,4	100,8	101,0	101,1
Prevoz	91,5	91,6	93,6	93,8	95,0	95,3	93,5
Odjeća i obuća	93,5	94,2	95,4	93,5	93,0	92,8	93,7
Alkoholna pića i duvan	106,6	106,6	106,6	107,6	108,2	109,9	107,6
CPI ukupan indeks	99,1	99,3	99,8	99,6	99,6	99,5	99,4

Izvor: BHAS

⁷ Poskupljenje cigareta Fabrike duhana Sarajevo i Imperial tobacco.

3.2. Monetarni agregati

Ukupna novčana masa (M2) na kraju prvog polugodišta 2015. godine iznosila je 17,7 mlrd. KM što je za 8,8% veće u odnosu na isto razdoblje prošle godine zahvaljujući rastu i gotovini izvan banaka i depozita kako u domaćoj i inozemnoj valuti. Najveći doprinos rastu M2 dali su prenosivi depoziti u domaćoj valuti (2,6 p.b.), a zatim slijede ostali depoziti u domaćoj valuti (2,1 p.b.), gotovina izvan banaka (1,6 p.b.), ostali depoziti u inozemnoj valuti (1,5 p.b.) te prenosivi depoziti u inozemnoj valuti (1,0 p.b.).

Pričuvni novac (M0) za prvo polugodište iznosio je 6,96 mlrd. KM. Zabilježena stopa rast iznosila je 8,4% g/g. Novčani multiplikator za promatrano razdoblje iznosio je 2,5489.

Tabela 6: Monetarni agregati (u mil. KM, stanje na kraju razdoblja)⁸

Godina	Mjesec	Pričuvni novac (M0)	Transakcijski novac (M1)	Kvazi novac (QM)	Novac u širem smislu (M2)
1	2	3	4	5	6=4+5
2015.	01.	6.846	7.226	10.007	17.233
2015.	02.	6.836	7.254	10.048	17.302
2015.	03.	6.808	7.250	10.070	17.320
2015.	04.	6.969	7.373	10.143	17.516
2015.	05.	7.071	7.513	10.195	17.708
2015.	06.	6.957	7.432	10.302	17.734
Stope rasta g/g					
2015.	01.	9,1%	9,4%	5,9%	7,3%
2015.	02.	7,9%	9,6%	5,0%	6,9%
2015.	03.	7,9%	8,8%	6,1%	7,2%
2015.	04.	8,1%	9,8%	7,1%	8,2%
2015.	05.	9,9%	10,5%	6,4%	8,1%
2015.	06.	8,4%	10,1%	7,8%	8,8%

Izvor: CBBiH

3.3. Prosječna obvezna pričuva

Prosječan saldo računa obveznih pričuva za prvo polugodište 2015. godine iznosio je 3,7 mlrd. KM. što je za 8,5% više u odnosu na isto razdoblje prošle godine. Prosječna obvezna pričuva za promatrano razdoblje iznosila je 1,4 mlrd. KM, a višak iznad obvezne pričuve iznosio je 2,3 mlrd. KM.

⁸ Pričuvni novac (M0) čine gotovina izvan monetarnih vlasti, depoziti banaka kod monetarnih vlasti i prenosivi depoziti drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti. Transakcijski novac (M1) čine gotovina izvan banaka i prenosivi depoziti u domaćoj valuti. Kvazi novac (QM) čine ostali depoziti u domaćoj valuti, prenosivi depoziti u inozemnoj valuti i ostali depoziti u inozemnoj valuti. M1 i QM čine M2.

Tabela 7: Prosječna obvezna pričuva (u mil. KM, stanje na kraju razdoblja)⁹

Godina	Mjesec	Osnovica za obračun obvezne pričuve	Prosječne obvezne pričuve	Prosječan saldo računa obveznih pričuva kod CBBiH	Razlika	Stopa obvezne pričuve	Implicitna stopa obvezne pričuve
1	2	3	4	5	6=5-4	7=4/3	8=5/3
2015.	01.	16.299	1.398	3.697	2.298	8,6%	22,7%
2015.	02.	16.246	1.390	3.562	2.172	8,6%	21,9%
2015.	03.	16.253	1.390	3.598	2.208	8,6%	22,1%
2015.	04.	16.279	1.395	3.583	2.188	8,6%	22,0%
2015.	05.	16.459	1.412	3.724	2.312	8,6%	22,6%
2015.	06.	16.492	1.416	3.712	2.296	8,6%	22,5%
Stopa rasta g/g							
2015.	01.	3,8%	4,1%	8,3%	11,1%	-	-
2015.	02.	3,5%	3,6%	4,7%	5,4%	-	-
2015.	03.	3,3%	3,2%	7,3%	10,1%	-	-
2015.	04.	3,8%	4,1%	6,4%	8,0%	-	-
2015.	05.	4,4%	4,7%	8,3%	10,7%	-	-
2015.	06.	4,5%	5,0%	8,5%	10,7%	-	-

Izvor: CBBiH

3.4. Devizne pričuve Centralne banke BiH

Bruto devizne pričuve u prvom polugodištu zabilježili su pozitivan godišnji rast u svim mjesecima, pa su tako na kraju promatranog razdoblja iznosile 7,9 mlrd. KM, a što je u odnosu na isto razdoblje prošle godine veće za 10,8%.

Najveće učešće u bruto deviznim pričuvama imaju investicije u vrijednosne papire (82,6%), zatim depoziti kod nerezidentnih banaka (14,1%), zlato (2,5%), inozemna valuta u trezoru CBBiH (0,8%) te specijalna prava vučenja (0,1%).

⁹ Prosječna stopa obvezne pričuve izračunata je kao odnos prosječne obvezne pričuve i osnovice za obračuna obvezne pričuve, a implicitna stopa obvezne pričuve izračunata je kao odnos prosječnog salda računa obveznih pričuva kod CBBiH i osnovice za obračuna obvezne pričuve.

Tabela 8: Devizne pričuve (u mil. KM, stanje na kraju razdoblja)

Godina	Mjesec	Zlato	Držanje SDR	Inozemna valuta u trezoru CBBiH	Depoziti kod nerezidentnih banaka	Ostalo	Investicije u vrijednosne papire	Bruto devizne pričuve
1	2	3	4	5	6	7	8	9=3+...8
2015.	01.	213	5	84	1.988	0	5.505	7.795
2015.	02.	203	9	89	1.904	0	5.638	7.843
2015.	03.	205	9	97	1.202	0	6.284	7.797
2015.	04.	202	9	110	1.366	0	6.250	7.938
2015.	05.	204	7	120	1.397	0	6.324	8.051
2015.	06.	198	6	62	1.113	0	6.533	7.912
Stopa rasta g/g								
2015.	01.	23,9%	-94,3%	-30,0%	-19,5%	-	32,1%	11,0%
2015.	02.	11,1%	259,6%	55,0%	-3,7%	-	19,3%	12,9%
2015.	03.	16,9%	268,0%	33,8%	-20,1%	-	20,9%	12,1%
2015.	04.	15,2%	78,4%	18,5%	-10,9%	-	18,6%	12,1%
2015.	05.	18,0%	135,0%	7,4%	-1,5%	-	17,5%	13,6%
2015.	06.	8,1%	138,9%	3,9%	-22,7%	-	19,7%	10,8%

Izvor: CB BiH

3.5. Depoziti

U prvom polugodištu 2015. godine ukupni depoziti dosegli su iznos od 15,6 mlrd. KM i zabilježili su godišnji rast od 7,1%. Najveći doprinos rastu ukupnih depozita dali su depoziti stanovništva (5,5 p.b.), a zatim slijede depoziti nefinancijskih poduzeća (1,7 p.b.) te ostali sektori (0,4 p.b.). Depoziti opće vlade dali su negativan doprinos rastu od 0,5 p.b. Sektorska struktura depozita, kao i godišnje stope promjene dane su u tabeli ispod.

Tabela 9: Kretanje depozita (u mil. KM, stanje na kraju razdoblja)¹⁰

Godina	Mjesec	Ukupni depoziti	Depoziti stanovništva	Depoziti nefinancijskih poduzeća	Depoziti opće vlade	Ostali
2015.	01.	15.165,7	9.157,9	3.480,2	1.273,2	1.254,4
2015.	02.	15.152,9	9.255,8	3.421,0	1.222,0	1.254,2
2015.	03.	15.228,0	9.364,2	3.396,8	1.265,2	1.201,9
2015.	04.	15.383,2	9.425,3	3.457,5	1.276,2	1.224,3
2015.	05.	15.504,4	9.424,9	3.559,2	1.213,3	1.307,0
2015.	06.	15.550,9	9.483,9	3.598,8	1.217,8	1.250,3
Stopa rasta g/g						
2015.	01.	5,8%	8,6%	-0,6%	6,1%	5,3%
2015.	02.	4,9%	9,5%	-1,8%	-5,1%	2,3%
2015.	03.	5,5%	10,2%	-2,1%	-0,6%	1,1%
2015.	04.	6,6%	9,7%	2,9%	-2,8%	4,3%
2015.	05.	6,2%	9,2%	2,9%	-9,1%	10,4%
2015.	06.	7,1%	9,1%	7,4%	-5,7%	5,1%

Izvor: CBBiH

¹⁰ Sektor nefinancijskih poduzeća čine nefinancijska javna i privatna poduzeća. Sektor opće vlade čine sve razine vlada u BiH. Za potrebe izrade Informacije ostali sektor čine: ostale financijske institucije, neprofitne organizacije i ostali, jer pojedinačno, ovi sektori imaju malo učešće u ukupnim kreditima, odnosno ukupnim depozitima.

3.6. Krediti u BiH

Prvo polugodište 2015. godine karakterizira slab rast ukupnih kredita koji su na kraju promatranog razdoblja iznosili 17,2 mlrd. KM. Slab rast ukupnih kredita od 1,8% g/g posljedica su negativnog rasta kredita nefinancijskim poduzećima od 2,5%, a koji čine 47,9% ukupnih kredita. Krediti plasirani sektoru stanovništva čine 44,8% ukupnih kredita i, za razliku od sektora nefinancijskih poduzeća, bilježi stopu rasta od 5,2% g/g. Krediti općoj vladi i ostalim sektorima zajedno čine 7,3% ukupnih kredita, i zabilježili su pozitivan godišnji rast (12,5% g/g te 13,7% g/g respektivno).

Tabela 10: Kretanje kredita (u mil. KM, stanje na kraju razdoblja)

Godina	Mjesec	Ukupni krediti	Krediti stanovništvu	Krediti nefinancijskim poduzećima	Krediti općoj vladi	Krediti ostalim sektorima
2015.	01.	16.735,8	7.473,4	8.056,0	1.118,5	87,9
2015.	02.	16.777,2	7.484,2	8.086,7	1.115,6	90,7
2015.	03.	16.887,1	7.553,2	8.104,6	1.139,5	89,8
2015.	04.	17.034,7	7.613,1	8.183,5	1.145,4	92,7
2015.	05.	17.055,0	7.678,5	8.134,2	1.138,0	104,3
2015.	06.	17.166,1	7.697,4	8.220,9	1.144,1	103,7
Stopa rasta g/g						
2015.	01.	2,2%	6,0%	-3,3%	23,8%	-0,6%
2015.	02.	1,6%	5,9%	-4,2%	21,0%	5,1%
2015.	03.	1,6%	5,6%	-4,1%	22,6%	1,9%
2015.	04.	2,4%	5,7%	-2,9%	23,9%	5,4%
2015.	05.	2,0%	5,7%	-3,6%	20,6%	20,3%
2015.	06.	1,8%	5,1%	-2,5%	12,5%	13,7%

Izvor: CBBiH

3.7. Berze u BiH

Na Sarajevskoj berzi (SASE) u mjesecu junu 2015. godine ostvaren je promet u iznosu od 54,7 miliona KM što čini 40,2% od ukupnog ostvarenog prometa na berzama u BiH. Koristeći infrastrukturu Sarajevske berze - burze održane su 29. emisija trezorskih zapisa i 9. emisija obveznica Federacije Bosne i Hercegovine, čime je prikupljeno ukupno 49,9 miliona KM što iznosi 91% ukupnog ostvarenog prometa. Promet na SASE u mjesecu junu je veći za 26,7% u odnosu na promet u istom mjesecu 2014. godine. Najveći promet na SASE u junu ostvaren je sa dionicama emitenta IK Banka d.d. Zenica u iznosu od 827.026,3 KM.

Na Banjalučkoj berzi (BLSE) u mjesecu junu 2015. godine ostvaren je promet u iznosu od 81,6 miliona KM što čini 59,8% od ukupnog prometa ostvarenog na berzama u BiH u ovome mjesecu. Od ovoga iznosa 72,02 miliona KM je ostvareno javnom ponudom obveznica i trezorskih zapisa RS što iznosi 88% ostvareno prometa na BLSE u mjesecu junu. Promet na BLSE je veći za 16,2% u odnosu na promet u istome mjesecu prošle godine. Ukupan promet u mjesecu junu na obje berze (SASE i BLSE) u iznosu od 136,3 miliona KM je veći za 20,2% u odnosu na promet u istom mjesecu 2014. godine. Najveći promet na BLSE u junu ostvaren je sa dionicama emitenta Telekom Srpske a.d. Banja Luka u iznosu od 605.707 KM.

Tabela 11: Promet (u KM)

Period	SASE	BLSE	UKUPNO
Jun-13	10.122.267,94	9.699.941,39	19.822.209
Jun-14	43.175.708,41	70.202.265,91	113.377.974,32
Jun-15	54.722.756,58	81.564.132,24	136.286.888,82

Izvor: SASE i BLSE

Na Sarajevskoj berzi (SASE) na kraju prvog polugodišta 2015. godine ostvaren je promet u iznosu od 259,8 miliona KM što čini 50,2% od ukupnog ostvarenog prometa na BiH berzama. Promet na SASE bilježi pad od 13,6% odnosu na promet u istom periodu u 2014. godini. Koristeći infrastrukturu Sarajevske berze - burze u prvom polugodištu uspješno je održano devet javnih ponuda, u ukupnom iznosu od 198,9 miliona KM što čini 76% ukupnog prometa na SASE u prvom polugodištu. Najveći promet u prvom polugodištu ostvaren je dionicama Zirat Bank DD Sarajevo u iznosu 24,3 miliona KM.

Na Banjalučkoj berzi (BLSE) na kraju prvoga polugodišta 2015. godine ostvaren je promet u iznosu od 258,1 miliona KM što čini 49,8% od ukupnog prometa ostvarenog na BiH berzama. Promet na BLSE bilježi minimalan rast od 0,5%. U prvom polugodištu je javnom ponudom obveznica i trezorskih zapisa RS prikupljeno 196,2 miliona KM što čini 76% ukupnog prometa na BLSE. Najveći promet je ostvaren dionicama Telekom Srpske a.d. Banja Luka u iznosu 4,2 miliona KM i prodajom na sekundarnom tržištu trezorskih zapisa RS (3M 31/03/15) u iznosu od 5,99 miliona KM.

Ukupan promet u prvom polugodištu na obje berze (Sarajevskoj i Banjalučkoj) u iznosu od 517,9 miliona KM bilježi minimalan pad od 7,1 % poredeći sa vrijednostima u istom periodu u 2014. godini.

Tabela 12: Promet na kraju polugodišta 2015. godine (u KM)

Period	SASE	BLSE	UKUPNO
1. Polugodište-13	101.358.525,90	200.872.715,82	302.231.241,72
1. Polugodište-14	300.828.434,18	256.743.085,58	557.571.519,76
1. Polugodište-15	259.824.694,43	258.102.496,43	517.927.190,86

Izvor: SASE i BLSE

Poredeći vrijednosti kapitalizacije na Sarajevskoj berzi (SASE) u mjesecu junu 2015. godine sa vrijednostima u mjesecu junu 2014. godine zabilježen je rast od 9,6%, i ukupnoj kapitalizaciji učestvuje sa 53,5%. Kapitalizacija na Banjalučkoj berzi (BLSE) u mjesecu junu 2015. godine bilježi rast od 5,3% u poređenju sa vrijednosti u mjesecu maju 2014. godine i učestvuje u ukupnoj kapitalizaciji sa 46,5%. Vrijednost kapitalizacije na obje berze (SASE i BLSE) u junu 2015. godine bilježi rast od 7,6% u odnosu na vrijednosti u mjesecu junu 2014. godine.

Kapitalizacija u mjesecu junu 2013, 2014 i 2015. godine je iznosila:

Tabela 13: Kapitalizacija (u KM)

Period	SASE	BLSE	UKUPNO
Jun-13	4.640.925.093,29	4.115.689.581,78	8.756.614.675,07
Jun-14	4.467.306.577,95	4.042.455.150,38	8.509.761.728,33
Jun-15	4.898.474.548,43	4.256.677.177,36	9.155.151.725,79

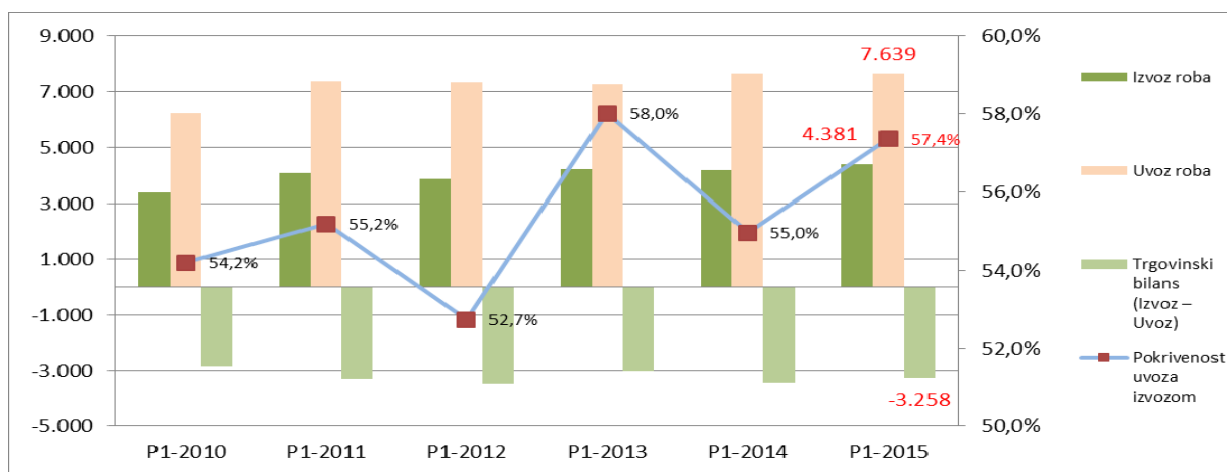
Izvor: SASE i BLSE

4. Vanjski sektor

Tokom prvog polugodišta 2015. godine Bosna i Hercegovina je nastavila pozitivan trend u vanjskotrgovinskoj razmjeni sa svijetom. Ovaj pozitivni trend nastavljen je zahvaljujući jačanju izvozne tražnje u glavnim bh. trgovinskim partnerima, što potvrđuje niz kratkoročnih indikatora kao što su povećanje proizvodnje u prerađivačkoj industriji zemalja EU od 1,6%, te višemjesečni rast indeksa ekonomskih očekivanja *ESI* (*Economic Sentiment Indicator*). Poboljšanje izvozne tražnje za posljedicu je imalo povećanje ekonomske aktivnosti u BiH, a posebno se to odnosi na polugodišnji rast proizvodnje u bh. prerađivačkoj industriji od 3,3%, što je predstavljalo ključnu determinantu kretanja bh. vanjskotrgovinske razmjene. Glavne karakteristike bh. vanjskotrgovinske razmjene sa svijetom u navedenom periodu bile su povećanje izvoza i ukupnog obima vanjskotrgovinske razmjene, stagnacija uvoza i smanjenje deficita, te poboljšanje pokrivenost uvoza izvozom u odnosu na isti period prethodne godine.

Ukupni bh. izvoz u periodu januar-juni 2015. godine iznosio je 4,381 milijardi KM i u odnosu na isti period prethodne godine povećan je za 4,4%. Ako se izvoz u Bosni i Hercegovini posmatra po kvartalima može se konstatovati uzlazni trend, što potvrđuje i činjenica da je stopa rasta bh. izvoza u drugom kvartalu bila dvostuko viša u odnosu na prvi kvartal (K1: 2,7%, K2: 6,1%). U okviru bh. izvoza najviše stope rasta i samim tim najznačajniji doprinos rastu ostvaren je kategorijama baznih metala (željezo i aluminijum) 8,5%, mašina i aparata 6,6%, te u okviru izvoza hemijskih proizvoda i hrane gdje su ostvarene dvocifrene stope rasta izvoza u odnosu na isti period prethodne godine. S druge strane, najznačajnije smanjenje a samim tim i najveći negativan doprinos rastu izvoza ostvaren je u kategorijama proizvoda mineralnog porijekla i drvnih proizvoda izuzev namještaja. Ako se izuzme koks gdje je zabilježeno značajno povećanje izvoza, te stagnacija izvoza električne energije, najznačajnije smanjenje od preko 50% registrirano je u okviru izvoza nafte i naftnih derivata, tako je negativni doprinos rastu izvoza u ovoj kategoriji iznosio 2 p.p. Potrebno je također istaći da pad cijena nafte na svjetskom tržištu od oko 45% u velikoj mjeri odredio kretanje izvoza u ovoj kategoriji u navedenom periodu.

Grafikon 1: Pregled vanjskotrgovinske razmjene u BiH za period januar - juni 2015. godine

Izvor: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

Ako se bh. izvoz tokom prvog polugodišta 2015. godine posmatra po geografskoj strukturi evidentno je povećanje izvoza u zemlje CEFTA od 10,5%, dok je rast izvoza u zemlje EU bio nešto skromniji i iznosio je 2,6%. Sa stanovišta glavnih trgovinskih partnera u periodu januar-juni 2015.

godine registrirana su povećanje izvoza u Srbiju 12,4%, Italiju 4,3%, Sloveniju 3,4%, Njemačku 2,3% i Austriju 1,9%, dok je s druge strane došlo do smanjenja bh. izvoza u Hrvatsku od 3,5%.

Tokom prvog polugodišta 2015. godine ukupni bh. uvoz iznosio je 7,639 milijardi KM što predstavlja stagnaciju u odnosu na isti period prethodne godine sa registriranom stopom rasta od 0,1%. Međutim, ako se uvoz u Bosni i Hercegovini posmatra po kvartalima evidentno je da je tokom K2 došlo do promjene trenda i bh. uvoz za razliku od početka godine ima tendenciju rasta. Glavni razlog za povećanje uvoza u navedenom periodu bilo je jačanje domaće tražnje što se manifestovalo kroz povećanje prometa u maloprodaji, a potvrđeno je polugodišnjim rastom neto prihoda u BiH. Osim toga, viši nivo ekonomske aktivnosti u BiH i povećanje proizvodnje u prerađivačkoj industriji kao i rast izvoza značajno su doprinijeli ovoj promjeni trenda kretanja uvoza u BiH.

Ako se struktura bh. uvoza posmatra po proizvodima može se konstatovati da je BiH ostvarila rast uvoza u većini kategorija, a najznačajnija povećanja uvoza ostvarena su u okviru kategorija prehrambenih proizvoda, baznih metala (ponajviše aluminijuma) te motornih vozila. S druge strane, pad uvoza naftnih derivata od preko 30% pri čemu treba imati u vidu i pad cijene nafte na svjetskom tržištu bio je ključni za stagnaciju ukupnog bh. uvoza u navedenom periodu. Pored nafte i naftnih derivata, značajnije smanjenje uvoza ostvareno je u kategoriji sirove kože. Geografski posmatrano, u periodu januar-juni 2015. godine došlo je do povećanja uvoza iz zemalja CEFTA-e od 11,2%, dok je uvoz iz zemalja EU porastao za 1% u odnosu na isti period prethodne godine. Posmatrano po zemljama koje su glavni trgovinski partneri, u posmatranom periodu došlo je do povećanja bh. uvoza iz Srbije 9,1%, Austrije 9,5%, Italije 5,5%, Njemačke 1,9%, dok je smanjenje uvoza registrirano iz Rusije 33,5%, Hrvatske 11%, a uvoz iz Slovenije je stagnirao sa registriranom stopom od 0,2%.

Tako je vanjskotrgovinski deficit za period januar-juni 2015. godine iznosio 3,258 milijardi KM i u poređenju sa istim periodom prethodne godine smanjen je za 5,2%. Ovo smanjenje vanjskotrgovinskog deficita poboljšalo je pokrivenost uvoza izvozom u BiH za 2,4 p.p, tako da je pokrivenost uvoza izvozom nakon prvih 6 mjeseci iznosila 57,4%.¹¹ Detaljniji pregled vanjskotrgovinske robne razmjene u BiH za period januar-juni 2015. godine prikazan je u tabeli ispod:

---

¹¹ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje "Statistika robne razmjene sa inostranstvom januar-juni 2015. godine", 20.07.2015. godine.

Tabela 14: Vanjskotrgovinska robna razmjena u BiH prema HS klasifikaciji za period januar-juni 2015. godine

Izvoz i uvoz dobara klasifikovanih prema harmonizovanom sistemu kodova (HS)	IZVOZ				UVOZ				BILANS				Pokrivenost uvoza izvozom		
	I-VI 2014		I-VI 2015		I-VI 2014		I-VI 2015		I-VI 2014		I-VI 2015			januar - juni 2015 promjena u %	
	u mil KM	u mil KM	g/g	p.p	u mil KM	u mil KM	g/g	p.p	u mil KM	u mil KM	g/g	p.p		g/g	p.p
UKUPNO	4.196.409	4.380.916	4,4	4,4	7.633.932	7.638.623	0,1	0,1	-3.437.524	-3.257.707	-5,2	-5,2	57,4%		
1 ŽIVOTINJE I PROIZVODI ŽIVOTINJSKOG PORJEKLA	45.701	75.319	64,8	0,71	211.962	227.095	7,1	0,20	-166.261	-151.776	-8,7	-0,42	33,2%		
2 PROIZVODI BILNOG PORJEKLA	49.518	70.076	41,5	0,5	328.436	374.030	13,9	0,6	-278.918	-303.954	9,0	0,73	18,7%		
3 MASTI I ULJA ŽIVOTINJSKOG PORJEKLA I BILNOG PORJEKLA	40.167	57.350	42,8	0,41	67.366	75.773	12,5	0,11	-27.199	-18.423	-32,3	-0,26	75,7%		
4 PREHRAMBENE PRERAĐEVINE	140.066	136.703	-2,4	-0,08	657.599	666.478	1,4	0,12	-517.533	-529.775	2,4	0,36	20,5%		
5 PROIZVODI MINERALNOG PORJEKLA	433.202	377.221	-12,9	-1,33	1.380.494	1.090.939	-21,0	-3,79	-947.292	-713.718	-24,7	-6,79	34,6%		
6 PROIZVODI HEMIJSKE INDUSTRIJE ILI SRODNIH INDUSTRIJA	279.132	325.520	16,6	1,11	729.202	777.753	6,7	0,64	-450.070	-452.233	0,5	0,06	41,9%		
7 PLASTIČNE MASE, GUMA I KAUČUK	117.424	138.192	17,7	0,49	446.850	473.105	5,9	0,34	-329.425	-334.913	1,7	0,16	29,2%		
8 KOŽA I KRZNO	72.350	80.870	11,8	0,20	265.369	233.972	-11,8	-0,41	-193.019	-153.102	-20,7	-1,16	34,6%		
9 DRVO I PROIZVODI OD DRVETA	310.271	294.703	-5,0	-0,37	88.318	99.285	12,4	0,14	221.953	195.418	-12,0	0,77	296,8%		
10 CELULOZA, PAPIR I KARTON I NJIHOVI PROIZVODI	113.000	122.706	8,6	0,23	180.097	189.399	5,2	0,12	-67.096	-66.693	-0,6	-0,01	64,8%		
11 TEKSTIL I TEKSTILNI PROIZVODI	204.365	241.643	18,2	0,89	483.534	499.073	3,2	0,20	-279.169	-257.430	-7,8	-0,63	48,4%		
12 OBUČA, ŠEŠIRI, KAPE I SLIČNI PROIZVODI OD KAMENA, GIPSA, CEMENTA I SLIČNIH MATERIJALA, KERAMIČKI PROIZVODI, STAKLO I STAKLNI PROIZVODI	342.866	329.569	-3,9	-0,32	168.939	172.383	2,0	0,05	173.928	157.186	-9,6	0,49	191,2%		
13 BISERI, PLEMENITI METALI I NJIHOVI PROIZVODI, DRAGO I POLUDRAGO KAMENJE	31.055	27.797	-10,5	-0,08	137.341	152.261	10,9	0,20	-106.286	-124.464	17,1	0,53	18,3%		
14 BAZNI METALI I PROIZVODI OD BAZNIH METALA	7.207	6.867	-4,7	-0,01	7.350	6.480	-11,8	-0,01	-144	387	-369,0	-0,02	106,0%		
15 MAŠINE, APARATI, MEHANIČKI I ELEKTRIČNI UREĐAJI	859.017	880.130	2,5	0,50	689.240	734.093	6,5	0,59	169.777	146.037	-14,0	0,69	119,9%		
16 TRANSPORTNA SREDSTVA I NJIHOVI DIJELOVI I PRIBOR	467.029	500.698	7,2	0,80	1.050.743	1.059.039	0,8	0,11	-583.715	-558.341	-4,3	-0,74	47,3%		
17 SATOVI, MJERNI, MUZIČKI I MEDICINSKI INSTRUMENTI	154.875	160.153	3,4	0,13	85.161	115.014	7,1	0,45	-330.728	-359.956	8,8	0,85	30,8%		
18 ORUŽJE I MUNICIJA, NJIHOVI DIJELOVI I PRIBOR	8.360	8.756	4,7	0,01	166.818	170.583	35,1	0,39	-76.800	-106.258	38,4	0,86	7,6%		
19 UMJETNIČKA DJELA, KOLEKCIONARSKI PREDMETI I ANTIKIVITETI	33.508	30.476	-9,0	-0,07	83	67	-41,9	-0,02	30.226	28.569	-5,5	0,05	1598,1%		
20 RAZNI PROIZVODI	487.227	516.059	5,9	0,69	166.818	170.583	2,3	0,05	320.409	345.476	7,8	-0,73	302,5%		
98 NERAZVRSTANO	67	88	31,0	0,00	83	67	-19	0,00	-15	21	-236	0,00	131,3%		
	0	0							0	0	0,0				

Izvor: Agencija za statistiku BiH

5. Strane direktne investicije u BiH

Prema posljednjim dostupnim podacima Centralne banke BiH strane direktne investicije u prvom kvartalu iznose 26 miliona KM. Treba uzeti u obzir da je ovaj iznos nepotpun jer ne sadrži evidentirane zadržane zarade koje su dio SDI a objavljuju se samo na godišnjem nivou (ne na kvartalnom nivou). Najviše je bilo ulaganja iz Slovenije 28 miliona KM i Rusije 14 miliona KM dok je najveće povlačenje kapitala bilo iz Slovačke 17 miliona KM. U prvom kvartalu prema nepotpunim podacima se najviše ulagalo u finansijske djelatnosti u iznosu od 15 mil. KM.

Prema novim objavljenim revidiranim podacima ukupna strana direktna ulaganja u 2014. godini su iznosila 740 miliona KM. Ovaj iznos je veći za 66,2% u odnosu na ulaganje u istom periodu prošle godine. Najveća ulaganja su bila iz Rusije 196 miliona KM Austrije 174 miliona KM i Hrvatske 88 miliona KM dok su najveća povlačenja kapitala bila iz Njemačke 13 mil. KM i Slovenije 13 mil. KM. Najviše je ulagano u prerađivačku industriju 228,5 mil. KM, poslovanje nekretninama 167,8 mil. KM, finasijske djelatnosti 139,7 mil. KM.

Tabela 15: Ulaganja po kvartalima u 2013., 2014. i 2015. godini

U milionima KM	K1	K2	K3	K4	K1-K4
2013	320,1	145,8	36,9	-57,7	445,0
2014	173,5	196,8	113,6	255,6	739,5
2015	26 ¹²				

Izvor: CBBiH

Od događaja koji će imati utjecaja na strane direktne investicije, treba spomenuti da je 13.03.2015. godine agencija za ocjenu kreditnog rejtinga Standard & Poor's potvrdila je Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting B sa stabilnim izgledima.

¹² Nepotpuni iznos, bez zadržanih zarada koje se ne objavljuju na kvartalnom nivou.